

Van: DIE

Datum:

4 augustus 1978

Aan: T, via DGES (afw.) en S

nr. 710/78

Onderwerp: NAR-advies inzake Lomé II

Verzonden

8 AUG. 1978

Verzonden

8 AUG. 1978

PVEG

De Nationale Advies Raad voor Ontwikkelingssamenwerking heeft onlangs een interim-advies uitgebracht inzake de voortzetting van de samenwerkingsovereenkomst van Lomé. Het interim-karakter werd ingegeven door de wens van de NAR om - in een stadium dat zulks nog zinvol is - te trachten invloed op het Nederlandse beleid uit te oefenen, hetzij rechtstreeks hetzij via het Parlement (bijv. tijdens de OCV van 28 augustus a.s.). Het lijkt derhalve dienstig U omtrent de inhoud van het advies een inzicht te verschaffen, waarbij gemakshalve de navolgende indeling wordt aangehouden

- a) adviezen die het huidige Nederlandse beleid, voorzover vastgelegd, ondersteunen,
- b) adviezen die naar het voorkomt door de regering zouden kunnen worden overgenomen, en
- c) adviezen (c.q. standpunten) waartegenover de regering zich kritisch zou moeten opstellen.

Adviezen conform Nederlands beleid

- de mensenrechten dienen in een nieuwe Lomé Conventie een plaats te krijgen. De regering zou verder moeten gaan dan het Commissievoorstel terzake. De gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de verdragsluitende partijen voor de naleving van de meest elementaire mensenrechten moet duidelijk worden vastgelegd. Dit lijkt een ondersteuning van het Nederlandse streven naar een operationele bepaling in de Conventie zelf;
- steun voor een parallelle aktie ten behoeve van de niet-geassocieerde landen (onder meer extra verhoging van de hulp);
- steun aan de incorporatie van een investeringscode in de tekst van de Conventie, waarbij terzake dienende ILO en OESO teksten als uitgangspunt dienen te gelden;
- de bevoordeling van de minst-ontwikkelde ACS-staten op hulpgebied dient te worden voortgezet;
- instemming met de huidige doelstellingen en criteria van de hulpverlening, met dien verstande dat de hulp nog méér dient te worden geconcentreerd op de armste bevolkingsgroepen;
- steun aan het voorstel tot budgettarisering van het EOF;
- de kosten verbonden aan de vestiging van EG-gedelegeerden in de ACS-staten dienen niet langer meer ten laste te komen van het EOF.

Over te nemen adviezen

- vrijwaringsmaatregelen ter bescherming van gevoelige sectoren en produkten zouden alleen dan mogen worden genomen indien deze tijdelijk zijn en gepaard gaan met den tenuitvoerlegging van een concreet herstructureringsplan;

Van:

Datum: -2-

Aan:

nr. 710/78

Onderwerp:

- uitbreiding van de produktenlijst van het stabexmechanisme, indien blijkt dat de totale export als grondslag voor het systeem niet haalbaar is. Het huidige Nederlandse standpunt is dat de ontwikkeling van de totale handelsbalans bij de toepassing van Stabex mede in aanmerking moet worden genomen, m.a.w. dat een korting zal plaatsvinden op de uitkering voor een bepaald produkt wanneer blijkt dat de totale handelsbalans zich in gunstige zin ontwikkeld heeft. Het is echter nog lang niet zeker of deze benadering het in Brussel zal halen. Uitbreiding van de produktenlijst heeft in elk geval tot voordeel dat met de inkomstenontwikkeling van meer stabex-produkten tegelijk rekening kan worden gehouden waardoor toch hetzelfde effect kan worden nagestreefd;
- bezwaren moeten worden gemaakt tegen het voorstel van de Commissie om de besteding der stabexgelden te bestemmen voor de sectoren die tot de compensatie aanleiding gaven. Dit bezwaar kan worden gedeeld aangezien hiermee de mogelijkheid van oneerlijke concurrentie t.o.v. de niet-ACS staten/en bovendien voorbij gegaan wordt aan het feit dat niet alleen de produktieve sectoren doch ook de overheid zélf slachtoffer kan zijn van een terugval in exportopbrengsten. De stabex-uitkeringen dienen derhalve ook bestemd te blijven om de tenuitvoerlegging van ontwikkelingsprogramma's zo veel mogelijk veilig te stellen;
- wat de omvang van de hulpmiddelen betreft, zouden de ACS-staten er onder een nieuwe Conventie niet op achteruit mogen gaan. Volgens de NAR betekent dit dat de middelen van het 5e EOF in reële termen gelijk moeten zijn aan de omvang van het 4e EOF. Het Nederlandse standpunt op dit punt is nog open.
- wat tenslotte de duur van de nieuwe Conventie betreft heeft de NAR geen bezwaar tegen een periode van 5 à 7 jaar, indien zulks om praktische redenen verkieslijk zou zijn. Ook dzz. is meermalen gewezen op de praktische voordelen van een iets langere periode dan de huidige 5 jaar. Tot dusverre gaat Nederland in beginsel uit van een periode van 5 jaar.

Bezwaren tegen een aantal adviezen

- geadviseerd wordt de Conventie zonder meer open te stellen voor alle minst-ontwikkelde landen. Dit standpunt kan niet zonder meer worden overgenomen. Zoals in de MR-nota inzake Lomé II is vastgelegd wil Nederland een open houding aannemen tegenover ieder toetredingsverzoek. Een aantal negatieve criteria die in deze nota staan opgesomd maken het echter niet mogelijk dat het NAR-standpunt terzake zonder meer kan worden onderschreven;
- de NAR is van oordeel dat de Nederlandse regering zich in geen geval moet laten meesleuren door een Afrika-beleid van een of meerdere EG-lid-staten dat louter

/toeneemt

Van:

Datum: -3-

nr. 710/78

Aan:

Onderwerp:

nationale doeleinden nastreeft en in strijd is met de geest van het Lomé-verdrag. In dit verband worden met name de recente militaire acties van enige lid-staten in Afrika genoemd. De NAR vindt bovendien dat dergelijke acties de geloofwaardigheid van de ontwikkelingsfilosofie van Lomé ondermijnen. Het komt mij voor dat met een dergelijk kritisch oordeel volstrekt voorbij gegaan wordt aan het primair humanitaire karakter van deze militaire acties. Ik meen voorts dat het een wat overtrokken reactie is om hierin gevaren te zien voor de voortzetting van de (economische) relatie tussen de ACS en de EG. De zeer positief gestelde resolutie inzake "Lomé" van de recente OAE-topconferentie spreekt wat dit betreft boekdelen;

- de mensenrechten dienen in een apart "protocol" te worden geregeld en eventuele maatregelen mogen slechts krachtens besluitvorming in de ACS-EEG Ministerraad worden genomen. Het komt mij voor dat de NAR hier te weinig realiteitszin opbrengt, nu al geruime tijd bekend is hoe over deze problematiek wordt gedacht zowel binnen de Gemeenschap als bij de ACS;
- de NAR is voorts van mening dat het huidige art. 89 van de Conventie dient te worden afgeschaft. Dit betekent dat voor de zgn. Landen en Gebieden Overzee de garantie zou komen te vervallen om als onafhankelijk geworden staat tot de Lomé Conventie te kunnen toetreden. Gelet op de huidige associatie van de Nederlandse Antillen met de EG alsmede de (geleidelijke) voorbereiding van de N.A. op de onafhankelijkheid kan Nederland het zich niet veroorloven mede te werken aan de opheffing van deze garantie;
- de NAR pleit wederom voor een mondiaal Stabex, waaraan alle industriestaten meedoen. Indien de bereidheid van die landen daartoe ontbreekt, dan zou het Lomé-Stabex-systeem voor alle ontwikkelingslanden moeten worden opengesteld. Zolang de opzet van een dergelijk mondiaal systeem bij het IMF in studie is lijkt vooralsnog geen stellingname/nodig. Omtrent de aanbevolen terugvalpositie lijkt niettemin reeds thans de conclusie gewettigd dat, mede gelet op de waarschijnlijk aanzienlijke financiële consequenties, een dergelijk voorstel in Brussel volstrekt kansloos is. Daarbij moge nog in het midden gelaten worden of Nederland zelf daarvoor de extra financiële middelen kan opbrengen;
- de huidige EOF-middelen gaan voor 2/3 deel naar de minst-ontwikkelde landen. Dit is het resultaat van het allocatiebeleid van de Commissie. De NAR vindt dat deze verdeling verdragsmatig dient te worden vastgelegd. Hiertegen kan als bezwaar worden aangevoerd dat dit de taak van de Commissie, die rekening heeft te houden met de gevoeligheden van 53 ACS-staten die ieder hun rechtmatig deel uit de hulpmiddelen opeisen, veel eerder bemoeilijkt dan vergemakkelijkt.

/terzake